

“Doorbreek dit taboe en je boekt maatschappelijke vooruitgang.”
(regels 113-115)

- 1p **32** Leg uit welke maatschappelijke vooruitgang er volgens tekst 3 wordt geboekt als het taboe van ‘werken mág’ doorbroken wordt. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 35 woorden.

Tekst 4 Basisinkomen aantasting van autonomie

In de eerste twee alinea’s van tekst 4 worden twee groepen dieren tegenover elkaar geplaatst.

- 2p **33** Benoem de twee groepen dieren en leg uit waar deze twee groepen voor staan, gezien de strekking van de tekst. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.

“Met deze praktische oplossing verdwijnt echter de lol van het leven.”
(regels 18-19)

- 1p **34** Wat moet binnen de strekking van tekst 4 onder ‘de lol van het leven’ verstaan worden?

- 1p **35** Op wat voor toon wordt er in de alinea’s 5 en 6 geschreven over het basisinkomen?
op een
- A bezorgde toon
 - B genuanceerde toon
 - C spottende toon
 - D verbaasde toon

In de alinea's 7 tot en met 9 is sprake van een standpunt en argumentatie, die in schemavorm als volgt is weer te geven. Daarbij is een aantal plekken bewust leeg gelaten.

Standpunt	
Argument 1 Het basisinkomen haalt de eigen 'zin van het bestaan' weg.	
Subargument 1.1	
Argument 2 Mensen die nu geen baan hebben, hebben dat met het basisinkomen nog steeds niet.	
Argument 3	
Subargument 3.1	
Voorbeeld	Als ik hoor dat in Zwitserland na wordt gedacht over een basisinkomen, droom ik over geld en gemak voor mijzelf. Ik droom niet over ouderen helpen of bergen schoonmaken.
Argument 4	

- 4p 36 Vul het schema aan op grond van de informatie in de alinea's 7 tot en met 9. Neem daartoe onderstaande termen over en zet de bijbehorende informatie erachter.
 Standpunt:
 Subargument 1.1:
 Argument 3:
 Subargument 3.1:
 Argument 4:
 Geef antwoord in volledige zinnen.

Het slot van een tekst kan verschillende onderdelen bevatten, zoals

- 1 een conclusie
- 2 een samenvatting
- 3 een toekomstverwachting
- 4 een uitsmijter

- 2p 37 Welke drie van bovenstaande onderdelen bevat het slot van tekst 4?
 Noteer alleen de nummers van je antwoord.

- 1p **38** Welke omschrijving verwoordt het best wat het doel is van tekst 4?
Tekst 4 wil de lezer
- A** aan het denken zetten over de voors en tegens van het basisinkomen.
 - B** een informatief overzicht bieden van argumenten voor en tegen het basisinkomen.
 - C** ervan overtuigen dat het basisinkomen alleen negatieve gevolgen zal hebben.
 - D** laten inzien dat het basisinkomen alleen zal werken onder bepaalde voorwaarden.

tekstfragment 1

(1) Ik heb een simpel voorstel: we schuiven het idee van een universeel basisinkomen op de lange baan. Dat wil zeggen: het wordt geen basisinkomen voor iedereen (arm én rijk). Dan hoeven we ons veel minder zorgen te maken over de betaalbaarheid.

(2) Natuurlijk, er zijn goede argumenten om wel voor de universele variant te kiezen. Het belangrijkste is dat er geen stigma meer zou zijn op het ontvangen van deze 'uitkering' (iedereen krijgt haar immers). Om deze reden was ik een tijd een pleitbezorger van gratis geld voor iedereen.

(3) Maar in de afgelopen maanden ben ik ervan overtuigd geraakt dat de praktische bezwaren voorlopig nog te groot zijn. Met een universeel basisinkomen zouden we namelijk een grote rondpompmachine moeten optuigen: miljoenen mensen zouden een basisinkomen krijgen én duizenden euro's aan extra belastingen moeten ophoesten. Met de invoering van een universeel basisinkomen zouden bepaalde belastingtarieven oplopen naar 70 procent, of misschien nog hoger. Van de 10 verdiende euro's zou je er nog maar twee of drie mogen houden. Het zou goed kunnen dat mensen in zo'n geval zeggen: laat maar, ik ga niet extra werken. Of sterker nog: ik ga veel minder werken.

naar: Rutger Bregman op De Correspondent.nl

Tekstfragment 1 en tekst 4 nemen principieel verschillende standpunten in over het basisinkomen.

- 2p **39** Leg uit welke standpunten dat zijn.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 40 woorden.

Overkoepelende vragen tekst 3 en tekst 4

“Sterker nog, werk vervult een existentiële rol: het rechtvaardigt ons bestaan en geeft ons nut.” (regels 74-77 van tekst 3)

Uit dit citaat blijkt een visie op de rol van werk. Ook uit tekst 4 is een visie op de rol van werk af te leiden.

- 2p **40** In hoeverre past de visie van tekst 4 bij de bovenstaande visie van tekst 3?

Ondersteun je antwoord met een citaat van maximaal twee zinnen uit tekst 4. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

In zowel tekst 3 als tekst 4 worden mogelijke effecten beschreven van de invoering van het basisinkomen voor mensen die ongewild werkloos zijn.

- 2p **41** Leg uit wat het verschil is tussen beide teksten met betrekking tot die effecten.

Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 40 woorden.

Stel jezelf de volgende situatie voor.

Mevrouw Van Dongen heeft een goedlopend bedrijf dat veel winst maakt. Er zijn verschillende partijen die een bod op haar bedrijf hebben gedaan. Als ze het hoogste bod accepteert, hoeft ze nooit meer te werken voor haar geld. Toch besluit ze niet op het bod in te gaan en blijft ze als eigenaar dagelijks meewerken in het bedrijf.

- 1p **42** Met informatie uit welke tekst zou dit gedrag verklaard kunnen worden? met informatie uit
- A alleen tekst 3
 - B alleen tekst 4
 - C zowel tekst 3 als tekst 4
 - D geen van beide teksten

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.